

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

1940 оной

МАЙН

22

с р е д а
№ 116 (3117)

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй
Верховно Соведей Президиумэй орган

Сам 10 минга.

Москва, Кремль.
1940 он, майн 19.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ИСКУССТВЫН ХҮСЭТЭ БАДАРЛТЫН ТҮЛӨӨ

Бурят-Монголой арад зон бол-
ом агууежэ Октябрьска Соци-
алистическэ революцийн илананай
ленинско-сталинскэ националь-
ны политикын ашаар, өөһэдн
культурыне зохёон байгуулаал,
шаданга улам хүгжөөжэ ба
аруулжа байна. Бурят-Монго-
лой Республикын ажахын ба
культурыне бадаралта тухайда
нүхэр Молотов ниггэжэ хэлээ нэн:
«Бурят-Монголой республикын
бол Советскэ Союзай тон захын
республика мүн. Тингэбэ яабашье,
тэдэнэр болбол Москваһаа эгээн
ынэ республикада советскэ
асагай, манай Ленинскэ партиин
олордлоготой хандалга,
Бурят-Монголой республикын
итогонһоо хойшо мүнөө үдэр
нүхэр, нүхэр Сталиной өөрнэй
түбөө сэг үргэжын анхаралтай
шадалга байна гэжэ хэлэхэ
хотобди.

Бурят-Монголой республика
болбол, урдан өөрөө хэдэ эхэ
шаданга байһанһые һаа, шөнө,
социалистическэ ажабайдалыс
айгуулгада өөрнөгөө шөн
итоглоготой, колхозуудайгаа хү-
дэлмэрээр ба культурыне үүсхэл-
түдэлгээ хүгжэлтөөр түрүү
советскэ республикануудта хабаа-
һан гэжэ энээндэ нэмэжэ шадха
хотобди.

Бурят-Монголой ажалшадай
ажалын ба культурыне-гэгээрэлэйн
үргэхтэй хамта, тэрэнэй хэлэ
ураг, литература, искусство
болбол арадай дунда хүсэтэ
нүхэр бурялан хүгжэнэ.
Манай республика дотор Бурят-
Монголой үнэнхөн театр байгуу-
лажа, тэрэндэ хүдэлмэрилхэ,
өөрнө хөтөлбөрилхэ, тэрэнэй
шаданга халбаруулан бадаруула-
хы шадбаритай хэдэн олон талант-
ны артистууд, режиссерууд,
драматургууд, композиторууд,
музыкантууд, дуушад, хууршад,
хөтөлбөрилхэ ба бусадзалуу кадрууд
Бурят-Монголой арадай дунда
ажал гараа. Эдэнэр—Форморо-
социалистическэ улам хүсэтэй-
нүхэр дэлгэрүүлэн, өөрнөгөө
хэдэ урда адалга багыа туйлана.
Бурят-Монголой зохёонһыс солото
культууд, драматургууд, компо-
зиторууд, режиссерууд, музыкан-
тууд хүдэлнэ, иналгана.
Бурят-Монголой Верховно Соведей
Президиумэй указаар 6 хүнүүдтэ
БМАССР-эй табията артистын
нэрээрэг олгогдоо нэн. Бурят-
Монголой музыкальна-драматичес-
кэ театрай уранһайханай хүтэл-
бөрилхэ нүхэр Гомбо Цыден-
новта Бурят-Монголой арадай
артистын нэрээрэг олгогдоо.

Манай республика дотор теат-
р—музыкальна училище,
уранһайханай филармони гэхэ матын
аралсалай заведенинууд, арадай
оронһыс байһан эмхидхэгдэнэ.
Мүнөө тэдэнһээ жэл бүхэн-
шөнө кадрууд бэлдэхгэдэ,
Бурят-Монголой залуу искусствода
шаданга нэмэлтэ болоно.
1939 он соо училищын музыкаль-
ны отделеини 26 хүн, театралыс
отделеини 50 хүн дүүргэжэ
гараа. Гадна, училище болбол
наистнуудыс, багшанарыс,
режиссеруудыс, уранһайханай
музыкальна кружогуудай
бэлдэхгэдэ.

Гүрэнэй филармонидо мүнөө
дуушад—100 хүн, оркестртэ—
83 хүн, симфоническэ оркестртэ
—45 хүн буралсанад.

Эдэнэр Бурят-Монголой искус-
ствын өрөөдүйн кадрууд, тэрэнэй
омогорхолонь болоно.

Мүнөө жэлдэ Москвада болохо
Бурят-Монголой искусствын дека-
да болбол бурят-монгол арадай
культурыне-гэгээрэлэй ба искус-
ствын саашанхи хүсэтэ хүгжэлтын
торжеств болохо байна. Манай
республикын искусствын бүхэ
хүдэлмэрилхэгшэд болбол жаргалта
бурят-монгол арадайгаа жабхалан-
га уранһайханай бадаралтыс
агууежэ Советскэ ороной
Улаан столица—Москвада, аба
Сталинда харуулын тула орол-
досотойгоор хүдэлмэрилжэ байна.
Декадада бэлдэхгэдэ дашарамдуу-
лан, республикын хэдэ-хэдэн
нютагуудта, колхозуудта арадай
уранһайханай самодетельност-
тин кружогууд улам бүри олоороо
эмхидхэгдэнэ. Тэдэнһээ архим
шадбаритай талантта хүнүүднэ
Бурят-Монголой искусствын декада-
да хабаадасгад болбогдон
дэбжүүлэгдэнэ. Мүнөө, Ярууны
аймагай колхознигуудһаа
бүридхэн, уранһайханай само-
детельностдэ хабаадасгад
—арадай инструментууд-
дээр наадагшад, декадын бэлд-
хэлдэ хабаадана. Хойто-Байгалай
аймагай Эвенкийскэ уранһайханай
кружок энэ зорилгоор, Улаан-Удэ
ерээ Гэбшье, зарим нютагууддах
хүтэлбөрилхэ органицинууд
хадаа колхознигуудай уранһайха-
най творчествос хүтэлбөрилнэ-
гүй.

Социалистическэ уранһайха-
най искусствын хүгжэлтис—декада
дээр архимээр харуулга—манай
республикын искусствын бүхэ
хүдэлмэрилхэгшэдэй ба ажалшадай
тон хүндэтэ ба харюусалгатай
зорилго мүн. Энэ зорилгыс
шиндхэлгэдэ манай бүхэ актер-
нууд, драматургууд, уранзо-
хөлшод, музыкантууд, дуушад,
режиссерууд, композиторууд—
бүгдөөрөө эршмэтэйгээр бэлдхэ-
жэ эхилнэ, эдэ хүнүүд
хадаа партийна ба советскэ органи-
цинуудай халуун туһаламжын
үдэлнэ һуури дээр ажалтаттай-
гаар дүүргэжэ шадха байһандань
бэжэггүй.

Партийна, комсомольско органи-
цинууд, нютагууддах Соведад
болбол арадай уранһайханай
самодетельностине улам хүсэтэй-
гээр дэлгэрүүлхэ хэргыс хүтэл-
бөрилхэ уялгатай. Өөһэднхөө
культурына болбосоролэй ба
шагшадалгата байдалай ургаха
тудам, ажалшад болбол уран-
һайханай хэрэг дэлгэрүүлгыс
эхэтэ хүснэ.

Республика дотор колхоз бүхэн-
дэ шахуу клубууд байгуулагдан-
хай. Колхозно клубай дэргэдэ би-
блиотека, музыкальна инструмент-
нууд, шатар, даам гэхэ матын
хэрэгсэлнүүд бии. Тинн, эдэ хэрэг-
сэлнүүд олонхи умарта бүрин
хэрэгсэлдэгдэнгүй. Колхоз
бүхэнэй дэргэдэ уранһайханай
кружогуудыс эмхидхэн, тэрэнэй
хүдэлмэрин дээдэ хэмжээдэ таби-
ха шухала, ...Хүхюун сэнгэлн
байхада, хүдэлмэришье бүтэсэтэй
байна» (Сталин).

Улаан Армин начальнигуудай составыс ба улаан- армейцундыс шагналга

Финскэ сагаангвардейчинтэй
матин фронт дээрэ, командова-
ния боевой даабаринуудыс
жэшэтэ хайнаар ба төрө зуураа,
шаданга ба баатаршалга гарга-
һаага түлөө Улаан Армин
начальнигуудай ба улаанармей-
цын составай 2951 хүн СССР-эй
Верховно Соведей Президиумэй
19-нэй үдэрэй Указаар СССР-
эй орденууд ба медальнуудай

шагнагдаба.

Ленинэй орденуор 47 хүн
шагнагдаа, Улаан Тугай орде-
нуор—339, «Улаан Одон» орденуор
595 хүн, «Отвагын түлөө» меда-
лялар 977 ба «Боевой багылануудай
түлөө» медалуор 993 хүн шагна-
даба.

Бүхэ шагнагдагшад нэрын
список «Красная Звезда» газетэдэ
толилогдохо байна.

Нүүрһэ малталгын хахад жэлэй план дүүргэгдэбэ

ГОРЛОВКА, майн 19. (ТАСС).
«Бурят-Монголой» трестын 18 түрүү
шын горнягууд болбол нүүр-
һэ малталгынхаа хахад жэлэй
планыс үсгөлдөр дүүргэбэ.

Шахтын бүхэ участогууд дааба-
ринуудһаа үлүүлэн дүүргэнэ.
Шөнө нормонууд хадаа дунда
жэшгөөгөөр 145 процент дүүргө-
дөнэ.

СССР-эй Верховно Соведей Президиумэй Указаар 1-дэхи
рангын командаринууд, Советскэ Союзай Геройнууд
С. К. Тимошенко ба Г. И. Кулик гэгшэдэ Советскэ Союзай
Маршалай нэрээрэг олгогдоо; Советскэ Союзай Маршал
С. К. Тимошенко—СССР-эй Оборонын Арадай Комиссараар
томилогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай Маршал, СССР-эй
Оборонын Арадай Комиссар нүхэр С. К. Тимошенко (зүүн
гарһаа) ба Советскэ Союзай Маршал нүхэр Г. И. Кулик.
(ТАСС-ын фото-клише).

ЮГОСЛАВСКА АЖАХЫН ДЕЛЕГАЦИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭ ДЖОРДЖЕВИЧЫН ТЕЛЕГРАММА СССР-эй Гадаада Худалдаанай Арадай Комиссар А. И. Микоянда

Тирасполь—Москва
Бидэнэр Советскэ Союзһаа гара-
жа ошоходо, бидэнэрыс айлшан
ёһоор хандан утгаланһайтай түлөө,
Советскэ Союзай ба Югославиян
хоорондо худалдаанай хэлсээнэ бата-
лалгын амжалтаттайгаар дүүрхэн
хэлсэлгэдэ Танай хабаадасга-
най түлөө ба Советскэ правительст-
вын үнэтэ туһаламжын түлөө
манай тон гүнзэгы мэдэрэлыс югос-
лавска ажахын делегацийн нэр-
һээ Танда мэдүүлхээ уялгада

тоолоноб.

Манай оронудай хоорондо
нагта экономическэ барисаа
байгуулга болбол ССР Союзай ба
Югославиян хоорондын ханибари-
саас бүхэжүүлхэ хэрэгтэ ба эдэ-
нэй арадудай энхэ амагалан
байдала алба хэхэ байна гэгнэн-
дэ бата найдаха байһанаа
мэдүүлнэб.

МИЛОРОД ДЖОРДЖЕВИЧ,
Югославска ажахын делега-
цийн түрүүлэгшэ

Югославска ажахын делегацийн түрүүлэгшэ г. Джорджевичтэ, СССР-эй Гадаада Худалдаанай Арадай Комиссар нүхэр А. И. Микоянай телеграмма Югославска ажахын делегацийн түрүүлэгшэ г. Джорджевичтэ

Белград.
Югославиян ба Советскэ Союзай
хоорондо худалдаанай хэлсээнэ
амжалтаттайгаар баталагдан
тушаа Танай мэдүүлхэн мэдэрэ-

лэй ба Танай ханибарисаанай
амаршлын түлөө, Танда, госпо-
дин түрүүлэгшэ, үнэн зүрхөнөө
баясхалан хүргэнэб.

А. Микоян.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АВТОНОМНО СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКЫН ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

БМАССР-эй НКВД-эйн хүдэлмэрилэгшэдыс Бурят- Монголой ССР-эй Верховно Соведей Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудай шагналга тухай

Гүрэнэй аюулгүйе сахиха хэрэгтэ туйлагданан амжалтануудай түлөө—Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведей Президиумэй хүндэлэлэй грамотануудай шагналга:

1. Архинецев Алексей Георгиевиче.
2. Антохин Иван Гордеевиче—БМАССР-эй Хүдэлмэришэн-Тарашанай милицийн управлений начальник.
3. Деревянкин Петр Михайловиче.
4. Жалсараев Цыретор Балдановиче—гүрэнэй аюулгүйн сержант.
5. Ильин Павел Ильиче—гүрэнэй аюулгүйн сержант.
6. Карпов Яков Федоровиче—гүрэнэй аюулгүйн сержант.
7. Очиржапов Дамдин Базаровиче—гүрэнэй аюулгүйн сержант.
8. Оширов Матвей Ивановиче—милицийн сержант.
9. Петрунин Николай Константиновиче—гүрэнэй аюулгүйн младша лейтенант.
10. Семаков Иван Ивановиче—гүрэнэй аюулгүйн младша лейтенант.
11. Симонов Анатолий Ивановиче.
12. Тимофеев Иван Устиновиче—гүрэнэй аюулгүйн сержант.
13. Уланова Екатерина Ивановна.
14. Фидяшин Иван Андреевиче—гүрэнэй аюулгүйн сержант.

БМАССР-эй Верховно Соведей Президиумэй түрүүлэгшэ И. ВОРСОВЕВ.
БМАССР-эй Верховно Соведей Президиумэй секретарин уялгыс дүүргэгшэ
Г. КРАСОВСКИЙ.

Улаан-Удэ, Соведаддай байман,
1940 оной майн 19.

Улаан Армин сэрэгэй чаотнуудыс орденуудаар шагнаха тухай

Финскэ сагаангвардейчинтэй тэмэ-
сэтэй фронт дээрэ командованиин бое-
вой даабаринуудыс жэшэтэ хайнаар ба
төрө зуураа шэн габыа ба баатаршалга
гаргананайн түлөө шагнаха:

УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

- 28-дахы стрелково полкыс
- 37-дохы стрелково полкыс
- 184-дахы стрелково полкыс
- 57-дохы стрелково саперно батальоние.

СССР-эй Верховно Соведей Президиумэй
түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведей Президиумэй
секретарь А. ГОРКИН.

Тунхэнэй аймаг түрүү нуури эзэлһээр

Найхан, ВКП(б)-эйн Бурят-Мон-
голой Обкомой ба БМАССР-эй Сов-
наркомой дамжуулгын Улаан
Тугые социалистическэ соревнова-
нида илгаша аймагта олгогдоо,
республиканска журин ээлжэтэ
заседани болобо. Тус заседани
болбол хабарай эртын ба оройн
тарилгануудай ябаса тухай мате-
риалуудыс хаража үзөөд, Му-
хар-Шабарей, Бичурын, Зайгрийн
аймагууд тарилгыс эхээр удаа-
руулна гэжэ тэмдэглээ. Дурсаг-
данан аймагууд болбол тракторна
паркыс ба унагай хүсыс холо
дутамагаар хэрэглэнэ, аргабайдал-
нуудаа барандан хэрэглэнэгүй.

колхознигуудай дунда полит-мас-
сова хүдэлмэринүүдыс үргэнээр
дэлгэрүүлнэгүй.

Гэхэтэй хамта, Тунхэнэй, За-
каменай аймагууд болбол ажал-
гаа темпыс үлэдхүүлэгүй, оройн
тарилга ба пар хахалга дээрэ
найн жэшээнүүдыс харуулаа гэ-
жэ журин заагаа.

Журин заседани болбол
ВКП(б)-эйн Обкомой ба БМАССР-
эй Совнаркомой дамжуулгын
Улаан Тугые Тунхэнэй аймагта
үлөөхэ ба Закаменай аймагыс
тэрэндэ кандидатаар тоолохо
гэжэ тогтообо.

Зэдын аймагта пар хахалга эхилбэ

Петропавловка, майн 21.
(Телефоноор абтаба). Зэдын
аймагай олонхи колхозууд болбол
Бүхэсоюзна Партийна Конферен-
цийн нэрэмжэтэ социалистическэ
соревнованида оролсожо, хабарай

эртын культурануудай тарилгыс
дүүргэбэ. Мүнөө, тэдэнэр болбол
овощь, ямьен, гречуха, просо г.м.
культурануудай тарилгыс ба
нэгдэхэ ридай пар хахалгыс
эхилээ.

Адуу моридто хайша хэрэгээр хандана

Баргажанай аймагай, Т-Ургэгий
согоной, «Большевик» колхозой
36 толгой гүүдыс моршон нүхэр
Димитрий Кузьмич Крылов харуу-
нална.

Тус колхозой правлени (түрүү-
лэгшэнь нүхэр Усыгин) ба
моршон Крылов болбол унагалха
гүүдтэ тон найн услови байгуу-
лаа. Түрэхэ болоһон гүүд хүшэр
ажалһаа бүрин сүлөөлэгдөө.

Хүйтэн, бүрхэг үдэртэ гүүднэ
дулаан байра соонь байлгадаг ба
дулаан, сэлмэг үдэрүүдтэ хээрэ
гаргадаг юм. Гүүдтэ найхан
үбнэ ба гүрил, овестой холиһон
сечка эдүүлдэг. Тэдэн бүгдөө-
рөө тарганууд.

Мүнөө үдэс дүрбэн гүүднэ
түрөөд байна. Унагадань бүтэн.
Үлгшэ 32 унагадань майн хоёрдо-
хи хахадта ба июнь һара соо
абтахаар хүлээгдэнэ. Мүнөө хамта
7 гүүд ороондо оруулагдана.

Зүгөөр, моршон Крыловай
хүдэлмэридэ дутуу зүйлнүүд бии.
Үнгэргшэ намар эртэ ба үбэлэй
эхээр тахалагданан гүүднэгшэ
тахынь абаагүй. «Станок
соо оруулжа тахынь абаа һаа,
гүүдтэ дутуугаар түрэдэг ушар-
һаань, нимээр байлганаб» гэжэ
Крылов хөөрөнэ. Тинмэ бэшэ.
Унамхай эдэ гүүдыс станогто
оруулангүй, минл байлгаад, та-

хын мулталжа болохо байгаа.
Гадна, адуу моридтоо уналгада
тон хайша хэрэгээр ханданан нэ-
гэ факт хараад үзэе. Сувинска
сельсоветэй, Сталиной нэрэмжэтэ
артелин адуунһаа бэшэ малуу-
дань байраар хангагданхай. Тедэ
морид тухайда хэлэхэ болоо һаа,
эндэ тон муу байдалтай.

Мүнөө үдэс адуунай түл абал-
га ба гүүдыс ороондо оруулгын
хаа эхилээд байбашье һаань, тус
колхоз энээндэ бэлдхэггүй. Кол-
хозой түрүүлэгшэ Проскурон бол-
бол адуун ажалда анхаралаа
табиагүй байһанһаань, гүүдыс
ороондо оруулгаар ба адуунай
түл абалгаар, унагадыс харуула-
гаар харюусалгата хүнүүд олодо-
дүй байна.

Найхан, колхозник Никонтий
Кокорин «Вьюга» гэжэ гүү хуу-
нагууһаар табинан байгаа. Тө-
рө ушарһаа, «Васка» гэжэ азар-
ганыс гэмтээ. Тэрэнһээ гадна,
унагалха болоһон гүүдээ азарга-
тайгаа нэгэ хашаа соо байлгана.
«Резва» гэжэ гүүнь һаа унагал-
һан аад, унагантайгаа хамта
нойтон ба хүйтэн байра соо байна.

Тедэ, тус колхозой хүтэлбөри-
лэгшэд эдэ фактинуудыс усадха-
нын тула, адуу моридтоо анхара-
лаа хандуулангүй.

Энков.

Садовод-опытник

Забайкалинск уловидо жэмэстэ
ургамалнуудыс тариха болохогүй
юм гэжэ урдань хэлсэдэг нэн.
Тэрэ «теорин» үндөөрөө буруу
байһынь советскэ садовод-опыт-
ник, үбгөн Аверий Сергеевич
Пичугин, ажалһаа практикар
харуулаа. Аверий Сергеевич бол-
бол 1938-39 онуудай торшо соо
европейскэ сортын 8 яблонинуудыс
ургуулжа, нэжээд бүриһөөн
30 килограмм яблонуудыс абаа.
Бурят-Монголой түрүүшын опы-
тник-садовод нүхэр Пичугин бол-
бол бусад сортын жэмсүүдыс манай
эндэ ургуулгын тула туршал-
гын хүдэлмэринүүдыс ябуулна.

Селенга станцийн хэлхээ хол-
боной таһагай хүдэлмэрилэгшэ
Аверий Сергеевич Пичугин болбол
советскэ засагай лэ үдэс
опытно хүдэлмэри хэхэ, яблоска
жэмсүүдыс ургуулжа аргабайдал
олоо. Советскэ сүлөөтэ ороной
жаргаланта арад, өөрнөгөө талан-
тыс бадаруулжа, шадбарлаа бүрин
элэрүүлхэ бүхэ услотой, Аверий
Сергеевич болбол манай эндэ са-
доводствыс бии болгон хүгжөөхэ
аргабайдалнуудыс олохо хэрэгтэ
эхэ габыа туйлан, 1940 оной хү-
дөөажын Бүхэсоюзна выстав-
кын хабаадасгаар баталагдаа.

Колхозно шофер

Филипп Андреевич Суворовай
мэдэхэ танихагүй харгын гэжэ
Баргажанда байхагүй. Мэргэжэл-
тэй ба шадбаритай шофер нүхэр
Суворов болбол өөрнөгөө ажалай
арга ошныс барандан шудалан,
хүдэлмэридэ үндэр бүтөөсөнүү-
дыс туйлана. Филипп Андреевич
болбол 1938-39 онуудта, дунда
жэшгөөгөөр, жэл бүрин 21234
тонно-километр абажа, «Свобод-
ный Путь» колхоздоо 45000

түхэргэй олзыс (20000 орондо)
оруулаа. Тэрэ болбол хоёр стажер-
нуудыс колхознигуудай дундаһаа
бэлдэхэ. Мүнөө, тэдэнэр автома-
шинныс өөһэдөө жолоодожо шадха
болоо.

Филипп Андреевич Суворов
өөрнөгөө оролдосотой ба үнэн сэхэ
ажалаар, 1940 оной хүдөөжа-
хын Бүхэсоюзна выставкдэ ха-
баадаа хүндэтэ эргэ туйлаа.

БҮРГҮҮЛИНУУДАХИ ШАЛГАЛТЫН ИСПЫТАНИ

НАЙН БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАА

Улан-Удын № 7 ахин бүргүүлэн хургагшад ба хурагшад болбол хабарай шалгалтын испитанин нэрийн бэлдэхлэйтэйгээр угтаа.

Испитанин эрхмээр үнэргэ-хын түлээ энергичнэ бэлдэхлээ дүүргээд, шалгалтын түрүүлшын үдэрнэ эхилбэ. Энэ бүргүүлдэ, майн 19-эй үдэшэ хуралсалай жэлэй эсэс ба шалгалтын испитани тухай асуудалтайгаар түрэлхидэй ба хурагшадий суглаан болоо. Үгэ хэлэгшад—тирлэхид

болбол үхибүүдэйгээ амжалтанууды туйлахынь хүсэбэд.

Тус бүргүүлэн 4-дэхи классуудай хурагшад, олтйчигууд ба удирнигууд шалгалтын испитанин түрүүлшын үдэр, тоо бодолгоор контрольно хүдэлмэри үгэбэ. Олонхи хурагшадань тоонуудаа найнаар бодожо дүүргэе. Удаань ород хэлээр шалгалтын испитанин үгэхэ байна.

Б.

Түрүүлшын үдэрэй результадууд

Хори. Хорин дунда бүргүүлхид, шалгалтын испитани майн 20-хоо олонхи классуудта эхилбэ. Улаан Тугта 9-хи "Б" классай хурагшад, олтйчигууд ба удирнигууд түрүүлшын үдэртэ географай испитани үгэе. Тус классай хорин юэн хурагшад болбол энэ предметээр бэлдхөөрөө "отлично" ба "хорошо", "дунда" гэхэн сөгнөлгөтэ.

Мүн тэршэлэн 5-хи "А", 6-хи "А" ба бусад классуудай хурагшад хуралсалай үндэр жэшээнүүдэ харуулба. Дээр дурсагдаһан 5-хи "А" классай хурагшаднаа тоо бодолгоор нэгэ-шье хүн "хорошо" гэхэн сөгнөлгөтэ абаагүй.

Депутатуудай ба сагиргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри

Улан-Удэ городой, Центральна Райсоведэй 1 сессеэр хунгагдан, сагиргэлжын комиссинууд болбол хүдэлмэриг түлээ абуулжа байна.

Бүргүүлэн комисси (түрүүлгэ-шын хүрэх Пескунова) өөрынгөө зорилгыг зүбөөр тирлэхэн, бүргүүлэнүүдта хүмүүжүүлгын хүдэлмэриг найнаар табиһын ба хурагшадий үсвасаемоситин дээшлүүлхын тула анхаралтайгаар оролдон, бага бэшэ хэмжээ-абүүлгануудыг бэлдүүлэе. Комиссингаа заседанинууд дээрэ бүргүүлэнүүдэй директорнуудай ба архившадий хүдэлмэриг тухайда докладуудыг сонсодог юм. Хэрбээ тэднэй хүдэлмэриг дутуунууд байгаа хаань, дарь усалхын тула заабаринуудыг, тууламжануудыг үгэбэ.

Энэ комисси болбол бэшг мэдэхгүйгэ усалхалгын хүдэлмэриг, правительствээр хараалагдаһан болзор соо дүүргэхын түлээ тэмсэ-сөнэ. Тус хүдэлмэриг култармэ-й-цүүд-и ба багшанарай хүсые элсүүлхнэйгээ ашаар, манай Центральна район болбол апрелин нөгөндэ бэшг мэдэхгүйгэ бүриг усалхажэ шадаа.

Тэршэлэн, културно-гэгээрэ-лэй комисси (түрүүлгэшын хүрэх Васильев) болбол городой пред-приятинуудта гэгээрэлэй хүдэл-мэриг найжаруулхын тула нилээд

эхэ хүдэлмэригүүдэ хэбэн бай-на. Хүүлэй үдэ клубуудай ба уншалгын байшануудай хүдэл-мэриг найжарууа.

Манай депутатууд хунгагшад-тааа нягта барисаатай. Шэлэй механизированнэ заводой инже-нер-депутат хүрэх Патапова хунгагшадийгаа ажбайлаатай найтар танилсажа, тэднэй өрилгэ-нүүдэ саг соонь хангана. Депутатууд хүрэх Николаева, Мяханова ба Политова гэгшэд бэшг мэдэхгүйгэ усалхалгаар бага бэшэ хүдэлмэригүүдэ абуул-хын ба мүнөөшье хүдэлмэриг үргэлжлүүлхээр. Тэднэр, бэшг бага мэдэхшье наһатанай бүр-гүүлэнда хандуулна.

Арадай хунгагшамалуудай урдахи зорилгонуудань харюу-салгатай ба хүндэтэй. Райсо-ведэй хоёрдох сессид дээрэ абаһан тогтоолнуудта бэлдүүлхын түлээ хунгагшадий дунда ойлгуу-ламжын хүдэлмэриг тулаар абуу-лагдана. Агитационно-массова хүдэлмэриг манай райондо хангал-тайгүй. Културна комисси хүдэл-мэриг үшөө найнаар табиядуу.

Имэхээ, депутатууд хадаа эдэ асуудалуудад шидхэхэ хэмжээ-нүүдэ абалгада большевистс-кээр туулахэ байһандань найда-наби.

Попов—Улан-Удэ Центральна Райсоведэй түрүүлэ шэ.

Индэрнүүд показательнууды туйла

Улан-Удэ депогей механическа цехын стахановцууд-токарьнууд хүрэх Шатури, Барташов, Емельянов, Соловьев ба фрезеровщи-гууд Герасимов, Иванов гэгшэд үдэр бүрингөө үйлдбэрийн даа-баринуудыг 270-450 процент хүртэр дүүргэнэ. Эдэ түрүү стахановцууд болбол харюусалгата хүдэлмэригүүдтэ тон нарыар хандажа, сложно машинуудай-гаа механизмыг эрхмээр шудал-жаа шадаа. Мүнөө, социалистичес-

кэ соревнованида түрүү һуури эзэлхын түлээ бүгдөөрөө эршм-тэйгээр тэмсэна.

Тэршэлэн, электро-сварочна цехын эрхм стахановцууд-электро-сварщикууд Фетев, Лодыгин ба Иван Кузнецов гэгшэд үдэрн-гөө нормонуудыг смена соогоо таб дахин үлүүлэн дүүргэлэг ба найн шавартай продукцинууд-ыг бүтөөн гаргана.

Бизьясв.

КОНВЕЙЕРЭЭР ГЭР БҮТЭНЭ

Столицада гэрнүүд шэнэ систе-мээр, үнэхөөрөө конвейерээр «бүтөөдхөндөл» адал тон богонихон болзор соо баригдана.

Энэ хадаа тон шэнэ методой барилга байһан ушарһаань, эскур-синууд дүүрэн байдаг.

Москвгай хоёр площадь-нуудай—Пушкинска ба Советскэ площадьнуудай хоорондо барил-гын угаасхэ площадьна бии. Эндэ, РСФСР-эй Верховно Советэй де-путат, архитектор А. Г. Морви-новай проектээр, хүн зоний байха гэрнүүдэй хэдэн томо корпусууд удаа удаагаар бодхоогдоно.

Нэгэ гэрнын хушалгадаа хү-рэнхэй, нүгөөднэ—табадахы этаж, гурбадахын—миил хоёрдо-хи этаж баригдан ба дүрбэдхи гэрнын фундамент наа табигдажа байна.

Түрүүлшээр харахада, барилга орхигдоһондоо адал, хүн орой-доо харагдахагүй. Үнэндэ, барилга түргэн темпээр явана. Олон этажтай гэрнүүд баригдана, тэдэн соо 328 квартиранууд ба ехэ ехэ магазинууд бии болохо юм. Барилга дээрэ оройдоо 600 хүн хүдэлмэрилнэ.

Үгэрһэн жэлэй октябрийн һүүдэ эндэ нэгэшье кирпич байгаагүй, тээд энэ жэлэй августын өхөндө, 10 хара болоод байхадань, шэнэ гэрнүүд ашг-

лаалгада оруулагдаха байна. Хэдхэн жэлэй саад тээ, нимэ хэмжээтэй гэрнүүдэй барилгада адагын 5-6 жэл хэрэглэгдэхэ байгаа.

Площадка дээрэ сөбөрхөн. Бүхы барилгын хүдэлмэригүүд дээгүүр абажа, наахан табигдад байһан гэгшүүрээр өөдө гараад үзэгтэ, тинхэдтэй танай гутал ба хубсаһан хадаа, сөбөрээр хамагдан ба угаагдаһан Кузнецкэ мостоор яваад ерөнхэй һүүдэ ямар байдаг ба, эгээ тинмэ сөбөрхөн байха... Советскэ заводой хабсаруулгын цех соохидол адал, энэ барилга дээрэ сөбөр ба кул-турна. Үнэхөөрөөшье, энэ барилга хадаа гигантска ехэ, «гэрнүүдэй заводой» хабсаруулгын цехтэнги юм.

Московско 11 заводууд, фабри-канууд ба мастерскойнууднаа энэ гэрнүүдэй завод «бүрдэнэ. Барилгада гэртэ юун хэрэгтэйб, тэдэ бүгдэ эндэ бэлдхэгдэлэг. Гэрнүүдэ бэлэн болоһон хуби-нуудадань асарна. Детальнуудань сөбөрлөгдөн гү, али шэрдэгдэн, шэллэгдэн, бэлэн болгогдонхойгоор асаргадаг байна. Бүгдэ эндэ: газар хушал-тын механическа конструкцинууд ба хэрэлсинууд, дотор хушалтын түмэр-бетонно плитанууд, дотор талаага хэтын тулада хуһаар

ба алебастрээр хөгдөн, «диффе-рент» плитанууд, рамалань буулгажа бэлэн болгоһон сонхо-нуудшье—бүгдэ бэлэн байдаг.

Эдэ бүхы детальнууд хадаа барилгын площадка дээрэ сүс-луулагдадаг, буулгагдадаг, бүхэ-лэгдэдэг ба цементлэгдэдэг юм. Барилгашад хадаа энэ площадкыг «хабсаралгын цех» гэжэ нэрлэдэг. Энэ үдэ, Горькийн уличадахи гэрнүүдэй барилга дээрэ илан-гала эршмтэй хүдэлмэри абуу-лагдана. Электрик фанарнууд аяларан гэрэлтэнэ. Грузингууд ошон, ерөнд. Нэгэ һүни соо хэдэн зуугаад машинууд эндэ ерэдэг юм. Тэднэр хадаа бэлд-хэгдэнхэ детальнуудыг городой зүг бүхэнгөө, заводууд ба фаб-риканууднаа асарна. Барилдажа байһан гэрэй хажуугаар, ха-шаагай саагуур хоёр хөдөнүуд рельсовэ замуудаар үндэр пира-мидальна башня нийсэ-тийсхэ хүдэлнэ, энэний оройдо эрид өөдө хараһан, туйлай ехэ метал-

лическа стрела харагдадаг. Энэ хадаа барилгын гол механизмуудай нэгэн ба башенна краан гэжэ нэрлэгдэдэг юм. Тэрэ болбол блогууд ба түмэр мушкымалуудай тууламжаар 3, 5 тонна хүртэр шөгнүүртэй ашаануудыг дээшнэ үргэнэ.

Хүдэлмэришад хадаа тонна хахадай плитануудыг грузовик дээрнээ буулганад. Энэ хадаа уборно ба ваннада таһалагдаһан гэрэй—санитарна үзэл гэжэ нэрлэгдэдэг хуштал, потолок гэжэ. Бэлэн потолок. Энэниин табатахи этажда краанар гартаха ба миил гурбан час болоод бай-хада сануул бэлэн болохо. Хэдэн зуун «дифферент» плитанууд ингэжэ дээдэ этажда гаргадаг юм. Тэрэ һүнидөө плиташье табигдаха. Тэднэр болбол хорин метрэй комнатын ханаа болодог. Тинхэдэ, үүдэнүүднэ табиха, шэнэ ханануудын шэрдэхэ хүдэлмэри үлэдэг байна...

Кирпичээр хөгдөнхэ ханын дотор хажуугын хунажа жэг-дэхнээ бэшэ, ондоо ямаршье «нойтон» хүдэлмэриг харахагүйт.

Барилга дээрэхэ процессай гансахан энэ түргэн ба сөбөр-лөн хүнзонинэ гайхуулдаг бэшэ ондоо һонин мушман бии. Дээдэ этажнуудань кирпичээр ханань табиха байхадань, доодоо этаж-нуудань бэлэн болонхой, орохо зонинэ хүлээжэ байдаг...

Улан-Удэ паровозо-вагонно заводой Соңгородо-дохи Културнын Байшан соо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Национальна уранхайханай самодеятель-ностин ансамбль. Түрүү ээргэдэ (зүүн гарһаа)—заводой то-карь-стахановец, комсомолец А. У. Шапхоев ба гэрэй эзэн эхэнэр М. С. Волошканова.

(ТАСС-ын фото-клише).

-Б.М. ИСКУССТВЫН ДЕКАДАДА БЭЛЭДХЭЛ

ЭХЭ ОРОНОЙ БАЯР

Урданай, хуушан харанхы сагта уйдхар зоболонтой уйлаан ёоло-гоор эдэлжэ байһан Бурят орон, мүнөө—Сталинскэ үеын гүн гүнзэгэ алтан далай мэтэ зол жаргалаар билтаржа, үргэлжэ байсхаланта ирагуу хугам ба салмаг һонор сэдхэл оюунай одо мүшөөр аяларан байдаг болоо.

Социалистическэ Бурят-Монгол ороной хэдэн арбаад зуугаад мянган ажалшад гайхамшагта илалтанууд дээрнээ, үдэр бүхэн дэ сэгсгэн уржа байһан кул-турна болбосон шэнэ байдалай уранхайхан аяланууд хахи-нажа, хүр эхэтэ гэрэл туза са-саран байна.

Манай столицын—Улан-Удэ городой, Ленинэй нэрэмжэтэ гол улинын зүүн талада, дүрбэн лабхар үдэр улаан байшан хараг-дана. Энэ байшан дотор, хүдэр багзар бөөнүүдтэй, хүбүүд басагад хамтаржа, Бурят-Монголой уран хайханай декадада бэлдхэн, бушуугаар ажаллаха зуураа, өмөднүүдгөө түрэлхын уран хурса оюун балигыг улам үндэрөөр бадаруулан, тон ехэ амжалтанууд-ыг туйлана.

Бурят-Монгол ороной ажалшан

арадай ажабайдал ба бодол сэд-хэлхэнь бурьялан сорьёложо бай-даг олонзын уранхайханай дээжнүүд урган дэлгэржэ, опера, балета, драма гэхэ матын оноо хайхан зохиолнууд, ирагуу хайхан аяланууд, эрхм гоёнууд танец-нууд, уран хурса зурагууд, угалза нарын һылуурнууд ба бусад барагдашагүй олон үзэсхэлэнүүд бадаран хүгжэжэ байна.

Энэ хадаа формоороо нацио-нальнэ, ухдаараа социалистическэ културнын хүгжэлтын гэршэ мүн. Энэ хадаа агуухэ большевистскэ партия ба ашата багша Сталиний алдарт сэгсн хушбаларин аша.

Бурят-Монгол арадай зол жаргал ба зориг хүсэлээр хошболго-лон уранхайханай декада болбол, түмэн жэлдэ мүнхэ мандаха түүхын нангин хуудаһа нээхөн.

Иймэ гайхамшаг ба пмагта харюусалгата хэрэгтэ хабаадаха эрхм хубуун басагадтаа, урган Бурят орон бүхыдөө үлэмжэ найдабары, этигэлэе үгэнэ.

Дэлхэйн дээжэ, демократин дээдэ—агуухэ Сталинскэ хуулийн алтан наранай гэрэл соо энхэ жаргалта байдал миндана, эрхм талаанта хүнүүд ургана.

Х. Н.

ТЕАТРАЛЬНО-МУЗЫКАЛЬНА УЧИЛИЩЕДЭ

Бурят-Монголой театрально-музыкальна училищын дэргэдэ, 1938 ондо симфоническэ ансам-ль 8-10 хүнэй составтайгаар эмхид-хэгдэнхэ байгаа.

Симфоническэ ансамблин эмхидхэгдэнхэнээ хойшо бага бэшэ хүдэлмэри абуулалдаа. Ансамбльдэ хабардагшад хадаа богонихон сагай торшо соо музы-кальна мэргэжэлыг эрхмээр шудалан, Баруун-Европын ба ородой классигууд-композиторнууд-ай, мүн бурядай композиторнууд-ай зохиолнуудыг наададаг болоо.

Мүнөө, тус ансамбль болбол Бурят-Монголой искусствын дека-дада эршмтэйгээр бэлдхэжэ

байна. Энэндэ 35 хүн хабаада-сана. Тэднэй олонхондэ отлични-гууд ба комсомолнууд. Орхенто дууша хүрэх Балсаева (скрипкаар) ба Диндоева, Сергеева (рояль), бусад болбол ансамблин состава оролсоно.

Энэ ансамбль хадаа Бетховенэй «Экзес» гэжэ классическэ зохиол. Чайковскийн—«Оролой полска» ба театрально-музыкальна учили-щын дүүргэдэ, мүнөө Свердловск-консерваторийн студентууд, бурядай түрүүлшын композитор-нууд Ямполова, Аюшеев ба театрально-музыкальна училищын дирижер Батуевай сюитыг гүйсэд-хэхэ байна.

Баруун Европодохи дайн

РЕЙТЕР АГЕНТСТВЫН МЭДЭЭСЭЛ

ЛОНДОН, майн 19. (ТАСС). Рейтер агентство дамжуулна: Хой-то Францида, германска довтолго болбол нилээд хулаараа, гэгэ-шье энэ хадаа миил саг зуурын үзэгдэл байжа болохо.

Фронтын лини хадаа Седан ба Монмеди хоёрой хоорондо фран-ко-белгийскэ хилэ дээрэхэ нэгэ пунктаа баруулжаа Ретель тээшэ ба хойшо Вервен, Ирсон, Авен дээгүүр Мобежа тээшэ ба тэндэ нээ баруун хойшо Самбр голоор Намюрин баруун захы хүртэр үргэлжэлнэ.

Английска авиаци ба францускэ артиллери болбол германска танкова колоннуудта ехэ гэм-тэл үзүүлэе гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Немесүүд болбол 2500-наа 3000 хүртэр танкнуудыг

добтолгодо табиа, эдэ хадаа «гер-манска танкова сэрэгүүдэй бүхы тоогий хахаднаа бага башан болоно» гэжэ заагдана.

Рейтер агентство мэдээснэ. «Бельгидэ яваа английскэ сэр-гүүд болбол, военнэ командов-ниин планаар үсэгдээр эзэлһи бүхэжүүлгынгээ шэнэ ливинэ бариха байна». Хэдэн шэнэ ле-хотн ба моторизованно частьнуу Англинаа Францида ерөбэ, эдэнэ хадаа ехэ байлдаануудай болом байгаа, Седан ба Самбр мүнэйн хоорондох райондо эльгөөдгэ. Английска механизированнэ со-динениүүд болбол германска с-рэгүүдэй баруун флангда эс-гүүд ба союзнигуудай поз-ициу хушууран ороһон глэвин лининэнь эсэргүү довтолго хам-эхилһэн байна.

ГЕРМАНСКА АРМИИН ВЕРХОВНО КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭ

БЕРЛИН, майн 19. (ТАСС). Германска зэбсэгтэ хүсэвчүүдэй главнокомандагшын мэдээсэл соо хэлэгдэнэ: «Валерий арал дээрхи эсэргүүсэлгыг усалханаһай һүүлээр, бүхы Голланди хадаа бүхы аралнуудтаа хамта Герма-ниин гартэ оробо.

Хойто Бельгидэ, Антверпенинэ эзлхөнэйгээ һүүлээр, германска сэрэгүүд болбол, дайсанин ба-руун зүг тээшнэ түрижэ, до-втолгооо үргэлжлүүлхээр. Мобеж ба Ла Ферей хоорондо довтолго мүн лэ үргэлжлөөр заида. Самбр ба Уаза мүнүүд хадаа германска сэрэгүүдээр форсиро-валгадба. Де Като ба Сен-Батан болбол Германиин гартэ оронхой.

Урда фланг дээрэ, германска томо хүсэвчүүд болбол Леонхо хойхонуурхи райондо ба Ретель шадар Энэ мүнэндэ хүрбэ. Мажинэ лини дээрэ Монмедиһэ баруун-хойхонуур болоһон байлдаануудта «505» гэжэ, хүсэтэй бронирован-на бүхэжүүлгэ эзлэгдэбэ. Плен-нигүүдэй ба булан абтаһан буу зэбсэгүүдэй тоо улам олон

боложо байна. Голландска арми оруулалсангүйгээр, 110 мянги хүнүүд плендэ абтаа.

Авиаци болбол дайсанай аэро-ромууд, ангариууд, верфинүүд бусад военнэ объектнуудыг бомбдоо. Франко-белгийскэ арми шадар 6000 тонна уһабагтаамжатай худалдаанай пароход шөнгөөд нэгэ эсмилец ехээр гэмтээ. Дайс-147 самолетоо гээе. Тэднэй 4—зенитнэ буугаар, бусадын гэмт дээрэ бутасохигдон байна. Германска самолетууд өөрын ба-зануудта бусаагүй.

Норвегидэ, германска сэрэгүүд хадаа Нарвикрай райондо ави-циин дэмжэлгээр ябуулга хам-1500 тонна уһабагтаамжатай худалдаанай пароход ба 600 тонна уһабагтаамжатай нэгэ тран-порт шөнгөөдгэбэ. Агаарай бай-даанда дайсанай нилдэггэ лон-бутасохулаа. Дайсанай само-дууд хадаа хойто ба баруун Гер-манин элдэб городуудта довто-бо. Военнэ объектүүд гэмтэ-гүйт.

Норвегидэхи байлдаан

ЛОНДОН, майн 19. (ТАСС). Нарвикдахи германска гарнизондо Пронеймнээ далай аар туһаламжа эльгэхэ гэхэн немесүүдэй нэдэлгэ бүтөөгүй гэжэ Рейтер агентство дамжуулна. Германска транспор-тууд шөнгөөдхөн гү, али союз-

нигуудай военнэ корабльнууд буулагдаһан байна. Нарвик таш-англо-францускэ сэрэгүүд довтолгон үдэр ерэхэ бүри түр-дөөр байна. Военнэ корабльнууд хадаа германска позициянууд саг үргэлжэ бомбдоно.

Урда-Африканска эрьене немесүүдэй минировалһан тухай

БЕРЛИН, майн 19. (ТАСС). Дундада далайгаар ба Сүмкэ каналаар тамаралтын зогсоогдон-хой һүүлээр, Урда Африкыс той-рон гараха зам хадаа Европа ба Востогтой хоорондо английска суд-кохостын главна линин болоһон байна. Урда-Африканска эрьене немесүүдэй минировалһан тухай мэдээсэл хадаа сенсаци үүсхөбэ. Германида далайн флотой энэ хэм-

жээбуулганууд болбол нютат амжалтануудай хэмжээнхэ дун-дыдаһан байна, ушарань, энэнь нүлөөн хадаа Атлантическа «Номогон океануудта мэдэгдхэн болохо ба дэлхэйн нөгдөлхи дай-най үеынхнээ бүри сэрхэн хэмжээнүүдэ, мүнөө хүртэр дай-да оруулагдаагүй холын обла-стуудта абахынь союзнигууд баалаха байна.

Юнайтед пресс агентствын мэдээсэл

НЬЮ-ЙОРК, майн 19. (ТАСС). Английска далайн буунууд хадаа Нарвикдахи германска эрьени

батареинуудыг үгыхэбэ гэнэ. Юнайтед пресс агентство дамжуулна.

шье, ажалай социалистическэ эмхидхэлгэ, стахановска метод болбол шухала «заһабары» ору-лаа. Мүнөө энэ хадаа түснэ түргэнээр абуулагдана. Горький нэрэмжэтэ улицадахи хүдэлмэ-ригүүд бүхы фронт дээрэ орой-доо 20 каменигууд хууламжлан-нэ. Энэ тоо хүсэд хурьтэ. Тэднэр хадаа нэгэ үдэр 70 мянган хөнгө кирпич табиг-8 үдэр соо нэгэ этаж бэлэн боло-хой байдаг. Нара хахадай тор-соо эдэ 20 хүнүүд 328 квар-ратай гэрнэ бодхоолог байна.

Энэ жэлдэ Москвда хэдэн ай байрнууд, хуруулинууд пред-приятинууд—100 гаран нүүд—түргэн методээр бариг-жэ.

Партиян XVIII съезд дот-турган барилга тухайда яри-Молотов хэлээ һэн: «Нарай ви-мнэ хүдэлмэри хадаа барил-нууд дээрэхэ ёһото большеви-кэ хүдэлмэри гэжэ тоологдэ болохо».

Улаан столицын централь-магистраль—Москвгай Горький-Большан Кулужска—«на-улица», Велозаводско, Садко-Береговой ба бусад улица болбол архитектурна ур-шэмэглэгдөн, шэнэ гоё, гар-гариуудэр түргэн олон боло-байна.

И. Родн

Харюусалгата редактор

Р. БИМБАН